
Lublin, Rynek staromiejski, gm. loco, woj lubelskie, AZP 77-81

Informator Archeologiczny : badania 32, 182-183

1998

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

LUBLIN - Kalinowszczyzna, podnóże grodziska, gm. *loco*, woj lubelskie

- miejsce obronne z pozostałościami osadnictwa z VII-X w. oraz XII-XIII w.

Nadzory archeologiczne nad wykopami telekomunikacyjnymi, przeprowadzone w sierpniu przez mgr. Andrzeja Hunicza (PP Pracownia Konserwacji Zabytków O/Lublin). Finansowane przez Netia Telekom S.A.

Obszarem szczególnego zainteresowania w trakcie nadzorów były wykopy w ulicach: Kalinowszczyzna, Podmiejska, Sienna, usytuowanych u podnóża wzniesienia zwanego Grodziskiem. Zwrócić trzeba uwagę, że jest to krawędź wierzchowiny ograniczającej od północy rozległą dolinę utworzoną w miejscu połączenia rzek: Bystrzycy, Czechówki i Czerniejówki. U podnóża Grodziska zadokumentowano poziomy użytkowe i glebę rodzimą. Podkreślić trzeba, że znaleziono tu znikomą ilość ułamków naczyń, co zdaje się wskazywać na mało intensywne użytkowanie tego obszaru dla celów osadniczych. Jedynie przy ul. Siennej (wykop 027) na głębokości około 100 cm wydzielono wyraźną warstwę osadniczą, w której znaleziono dolną część naczynia najpewniej z XII-XIII w.

Materiały przechowywane są w Muzeum Historii Miasta Lublina, oddziale Muzeum Lubelskiego. Dokumentacja u Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie.

LUBLIN, Rynek staromiejski, gm. *loco*, woj lubelskie, AZP 77-81

- osada przyrodowa VII/VIII-X w.
- osada archidiakońska (X do połowy XIII w.)
- miasto (XIII-XVIII w.)

Nadzory archeologiczne, przeprowadzone w czasie od czerwca do września przez mgr. Rafała Niedźwiadka (ARCHE-Badania i Nadzory Archeologiczne). Finansował Zarząd Miasta Lublina. Przebadano powierzchnię około 605 m².

W obrębie całej płyty rynkowej do głębokości 110-160 cm nawarstwienia historyczne zostały zniszczone przez współczesne wkopy. Pod nimi zachował się znacznej miąższości poziom użytkowy, który tworzyła brunatna i spoista ziemia ze znaczną zawartością cząstek organicznych m.in. kości zwierzęcych, fragmentów wyprawionej skóry a także różnej wielkości kawałków drewna. Jak wskazuje analiza materiału ceramicznego jednostka ta kształtowała się od co najmniej połowy XIV po XVII wiek. Mimo że miąższość tej warstwy miejscami przekraczała 100 cm, nie można było wyróżnić w jej obrębie poszczególnych poziomów depozycji. Przy północnej i południowej pierzei Rynku opisanej powyżej warstwie towarzyszyły warstwy związane z utwardzeniem nawierzchni - plastyczna glina koloru stalowego oraz drewniane belki. Przy wschodniej i południowej pierzei, pod późnośredniowiecznym i nowożytnym poziomem użytkowym zarejestrowano występowanie warstwy zbitej i twardej ziemi, koloru niemal czarnego z dużą ilością silnie przepalanej gliny. Kontekst stratygraficzny oraz pozyskane fragmenty ceramiki, datowane na XI-XII wiek wyznaczają *terminus post quem* dla momentu powstania tej warstwy, która została zinterpretowana jako wczesnośredniowieczny poziom utwardzenia Rynku.

W dwóch profilach przy wschodniej pierzei pod poziomem utwardzenia znajdowały się warstwy niwelacyjne datowane na okres po X-XI w. Jednostki te były przesycone węgielkami drzewnymi oraz grudkami przepalanej gliny. W trzech profilach przy południowej pierzei Rynku, pod opisanym wyżej wczesnośredniowiecznym poziomem niwelacyjnym wystąpiła warstwa jednolitej i jednorodnej ziemi o zwartej strukturze - interpretowana jako XII-XIII wieczny poziom użytkowy. Mimo dość znacznej głębokości wykopów - dochodzącej miejscami do 280 cm - nie stwierdzono poziomu występowania stropu lessu calcowego.

W trakcie przeprowadzonych nadzorów archeologicznych odsłonięte relikty 9 murów, z których 3 to mury fundamentowe obecnie istniejących kamienic. Trzy kolejne należy wiązać z regulacją zabudowy południowej pierzei, która w świetle zebranych danych została przesunięta w głąb bloku XI. Kolejny odsłonięty relikty muru, znajdował się przy północno-zachodnim narożniku Trybunału i można go interpretować jako bruk ułożony przy zbiorniku wodnym - tzw. rzapie.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w ARCHE - Badania i Nadzory Archeologiczne, PSOZ o/Lublin.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Archeologii Polski Środkowo-Wschodniej”, t. IV.

Badania nie będą kontynuowane.

LUBLIN-CZWARTEK, ul. Szkolna i Krzywa, gm. *loco*, woj. lubelskie

- osada wczesnośredniowieczna (VIII-X wiek)
- ślady osadnictwa z XII-XIII w.

Nadzory archeologiczne nad wykopami telekomunikacyjnymi, przeprowadzone w czerwcu i sierpniu przez mgr. Andrzeja Hunicza (PP Pracownia Konserwacji Zabytków O/Lublin). Finansowała Netia Telekom S.A.

Szczególną uwagę zwrócono na wykopy telekomunikacyjne o długości 300 mb.

Badania potwierdziły, że na płaskowzgórzu nie było większych deniwelacji terenowych, co zdaje się poświadczać brak dzieł obronnych w postaci wału lub fosy. W większości wykopów nie wydzielono warstw ani też nie znaleziono materiału zabytkowego z okresu wczesnego i późnego średniowiecza, co zdaje się poświadczać ograniczony zasięg dawnej osady do południowo-wschodniego cypla wzgórza. Warstwy nasypowe i glebę rodzimą zadokumentowano na dużej przestrzeni, co pozwala określić północną granicę wczesnośredniowiecznej osady. W wykopie pod studnię kablową 826 znaleziono kości ludzkie. Pochówek ten można wiązać z północnym skrajem odkrytego wcześniej cmentarza usytuowanego wzdłuż wschodniej skarpy.

Materiały przechowywane są w Muzeum Historii Miasta Lublina, oddziale Muzeum Lubelskiego, dokumentacja u Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie.

LUBOMIN, st. 7, gm. Boniewo, woj. włocławskie, AZP 52-45/158

- osada kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- osada kultury przeworskiej (młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich)
- cmentarzisko wczesnośredniowieczne (X-XII w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w lipcu i sierpniu, przez mgr. Andrzeja Andrzejewskiego, dr Aldonę Andrzejewską, mgr. Arkadiusza Horonziaka, mgr Ewę Poturską (Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego, PSOZ oddział we Wrocławiu, Pracownia Archeologiczno Konserwatorska). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 562 m².

Cmentarzisko, określone jako stanowisko nr 7, zostało odkryte w roku 1997 w trakcie nadzorów archeologicznych, prowadzonych nad pracami ziemnymi związanymi z budową sieci melioracyjnej. Odkryto wtedy 4 groby szkieletowe.

W roku 1998 przebadano 8 wykopów sondażowych o łącznej powierzchni 562,5 m². W wykopach II, IV i VI, położonych w północnej partii objętego badaniami obszaru nie natrafiono na ślady jam grobowych ani na żadne inne obiekty. Pod warstwą próchnicy ornej zalegał calec - piasek i glina.

W pozostałych jednostkach badawczych natrafiono na liczne obiekty. Natomiast już w warstwie ornej zalegały rozdrobnione kości ludzkie, co świadczy o znacznym stopniu zniszczenia stanowiska.

Zniszczenia nastąpiło już w okresie użytkowania cmentarza oraz w ciągu ostatnich dziesięcioleci. W obrębie wykopów I, III i V odsłonięto wschodni skraj cmentarzyska. Jego centralna partia rozciąga się na zachód od badanego wymienionymi wykopami terenu, czyli w miejscu przebiegu gruntowej drogi i na zachód od niej, na terenie sadu p. Wypijewskiego. Południowy skraj nekropolii określa brak grobów w części południowej wykopu VII. Pochówki „wystąpiły” od połowy długości tej jednostki badawczej do profilu północnego. Na odcinku tym zarejestrowano dwa rzędy grobów, ułożonych po osi północ-południe.

Zmarli w grobach układani byli na linii wschód-zachód. Obserwowano pewną prawidłowość,